Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францишканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франковаíй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львовской“.

Передплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львовской“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
за цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
за пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
за чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 278. | Нинѣ: м. Даніила | Завтра: р. Спірідона | Викторіѣ † Адама | Пятниця 11 (23) грудня 1892. | Выходъ сонця 7 г. 51 м., заходъ 4 г. 4 м. Баром. 762 терм. — 1·0 — 3·0° | Рокъ II.

Ситуація парляментарна.

Майже всѣ часописи вѣденьскй высказують здогады, що пôдчасъ ферій парляментарныхъ, котрй потягнуть ся ажь до 17 сѣчня, отже довше, якъ того первѣстно можна було сподѣвати ся, будуть вести ся переговоры въ цѣли утвореня постôйнои бôльшости парляментарнои. Вже зъ промовы ґр. Таффого дня 3 грудня — каже Fremdenblatt — можна було сподѣвати ся, що зъ проводирями лѣвицѣ розпочнуть ся переговоры. Въ тôй промовѣ сказавъ президентъ міністровъ, що всѣ справы конституційнй довершенй, а правительство буде заходити ся всѣми силами, щобы узыскати сильну и такъ потрѣбну бôльшôсть. Въ словахъ тыхъ добачувано вôдъ разу заповѣдь новыхъ переговорôвъ въ справѣ утвореня бôльшости.

Зъ початкомъ сего тыждня появили ся вже трохи точнѣйшй вѣсти о маючôй утворити ся бôльшости парляментарнôй Говорено, що до неи мають вôйты: лѣвиця, Поляки, клюбъ Гогенварта и Короніні́ого; будуть выключенй лишь Молодочехи, котрыхъ внутрѣшна и заграничча політика не допускае до того, щобы ихъ брати въ комбінацію. Sonn- u. Montagsztg. вôдозвалась въ сѣй справѣ ще яснѣйше; она написала:

„Ґр. Таффе не думае о тôмъ, щобы заключати якйсь умовы зъ Молодочехами але такъ само не приходить ему й на гадку сполучати ся зô всѣма членами сполученои лѣвицѣ. Изъ сеи мусять всѣлякй еѣ интрансіґентнй члены, мѣжь тыми особливо декотрй зъ ческо нѣмецкихъ пословъ остати ся поза комбінацією. И клюбъ Гогенварта не вступивъ бы въ цѣлости до новои бôльшости; але безъ дружбы сего клюбу не може ґр. Таффе теперь обôйти ся. Коли отже лѣвиця хоче якого честного порозумѣня зъ правительствомъ, то мусить пристати на того рода компромісъ; колижь для неи любійша політика партійна, якъ здорова політика реальна, то лѣвиця змушуе тогды ґрафа Таффого шукати тамъ бôльшости, де може еѣ знайти. Пленеръ не повиненъ недобачати того, по довѣре, зъ якимъ звертае ся до него клюбъ польскій, опирае ся мало що не на такôй самôй засадѣ, якъ здôбнôсть до ескомтованя векслѣвъ банковыхъ, котрй якъ звѣстно мусять мати бодай два пôдписы. Поляки дадуть кредитъ лишь такому союзови зъ лѣвицею, при котрôмъ они выступлять якъ бы „акцептантъ“ а зреформованый клюбъ Гогенварта яко „жирантъ“.

Въ подобный способъ высказуе ся Montagsrevue, котра такъ каже: „Будуча бôльшôсть може пôсля того, якъ дѣло стоить, складати ся лишь зъ тыхъ членôвъ нѣмецкои лѣвицѣ, клюбу Короніні́ого, Поляковъ и клюбу Гогенварта, котрй заявлять, що годять ся зъ проґрамою, яка буде для тои бôльшости установлена... Змѣстъ проґрамы есть очевидно головною рѣчею, а хто розважить австрійскй вôдносины, не буде уважати установлене еѣ за рѣчь легку. А всежь таки есть вызначена певна дорога для неи: мае бути утворена бôльшôсть, котра передовсѣмъ мае бути, що правда, лишь бôльшостію для веденя дѣла (Geschäftsmajorität), але котра буде могла выобразувати ся на політичну бôльшôсть. Отже проґрама, яку уложить ґр. Таффе, або яка выйде зъ нарадъ зъ проводирями партій, мусить зовсѣмъ природно мѣстити въ собѣ рядъ позитивныхъ и неґативныхъ точокъ, на котрй згодили бы ся всѣ партіи, покликанй до бôльшости....“

W. Allg. Ztg. пише знову такъ: „Тй, що то все знають, знають вже очевидно и тй точки проґрамы, якй нѣбы то правительство вже выготовило, а на якй мають згодити ся всѣ беручй участь чинники. Тй точки мають бути слѣдуючй:

1) Консерватисты мають згодити ся на то, що перестануть дальше напирати въ справѣ вѣроисповѣдной школы пôдъ застереженемъ, що права соймôвъ що до справъ школьныхъ не будуть дальше обмежати ся. — 2) Словенцямъ не буде робити ся дальшихъ концесій. — 3) За то мае лѣвиця згодити ся на то, що справа ческо-нѣмецкои угоды буде вôдрочена ажь до часу, коли въ Чехахъ настане для неи кориснѣйше успособлене — 4) Антисемітизмъ мае поборювати ся якъ найострѣйше — концесія для лѣвицѣ, на котру и клюбъ Гогенварта вповнѣ згодивъ ся.

При здѣйстненю сихъ идей мали бы — якъ доносять зъ Вѣдня до Ung. Corr. — появити ся и змѣны особистй, однакожь о тôмъ не звѣстно нѣчого певного. Въ добре поинформованыхъ кругахъ розповѣдають собѣ, що Хлюмецкій робить собѣ претенсію стати при переведеню сеи змѣны міністромъ справъ внутрѣшныхъ въ кабинетѣ ґр. Таффого. Президентъ палаты, дръ Смолька доставъ бы почетну пенсію въ сумѣ 8000 зр. и уступивъ бы зъ Президіѣ Палаты пословъ, а дръ Катрайнъ, котрый уважае ся за дуже енерґічного чоловѣка, ставъ бы президентомъ Палаты. Першимъ віцепрезидентомъ — кажуть — ставъ бы ґр. Вурмбрандтъ, а другимъ віце-

1)

Загадочнôсть людскои натуры.

Въ нинѣшныхъ часахъ майже нема дня, въ котрôмъ бы часописи не приносили якихъ вѣстей про убійства, про крадежѣ, обманьства и спроневѣреня, неразъ такъ хитро придуманй, що злочинцѣвъ лишь якйсь щасливый случай, або велика енерґія и зручнôсть слѣдячои за ними власти може вôддати въ руки справедливости. Читаючи всѣ того рода вѣсти, здавалось бы, що люде стали нинѣ далеко гôршй, якъ колись були. Такъ оно не есть; скорше стали лѣпшй, а коли нинѣ можна такъ часто почути про всѣлякого рода злочины. то причина того въ тôмъ, що мы нинѣ при великôмъ розвою средствъ комунікаційныхъ и при незвычайнôй многости часописей довѣдуемо ся далеко скорше про все, що де стало ся, якъ бувало давнѣйше, коли ледви въ кôлька недѣль або въ кôлька мѣсяцѣвъ можна було довѣдати ся про те, що стало ся де не дальше вôдъ насъ, якъ на десять миль.

Але не такъ сама частôсть всѣлякихъ злочинôвъ заставляе мыслячого чоловѣка думати о нихъ, якъ скорше та неразъ незвычайна лютôсть и хитрôсть, зъ якою ихъ чоловѣкъ допускае ся. Мимо волѣ насуваесь тогды на гадку: зъ вôдки бере ся въ чоловѣцѣ таке страшне зло и де его причина? Чи злочинець самъ тому виненъ, чи его родичѣ, що вже привели его такимъ на сей свѣтъ, чи може обставины и суспôльнôсть? Коли станемо надъ тымъ роздумувати, то ажь тогды покаже ся намъ превелика загадочнôсть людскои натуры. Богато причинъ може зложити ся на то, щобы въ чоловѣцѣ розбудити и до найвысшого степеня розвинути его злу натуру, — бо остаточно все таки мусимо припустити, що кождый чоловѣкъ мае въ собѣ зародки доброго и злого — але неразъ бувають и такй выпадки, що мы не въ силѣ знайти причинъ злого поза чоловѣкомъ, а мусило шукати ихъ таки въ нѣмъ самôмъ. Въ давныхъ часахъ поясн̂ювано собѣ се зъявище въ людскôй натурѣ легкимъ способомъ: говорено коротко, що то злй духи, демоны, опановують чоловѣка и длятого натуры опанованй ними называно „демонічными“; однакожь поступъ часу и розвôй наукъ лѣкарскихъ заставили чоловѣка шукати тыхъ причинъ въ будовѣ людского тѣла, головно же въ тôй его части, котрою проявляе ся его духове житє, а котра дае можнôсть чоловѣкови принимати въ себе вражѣня зъ окружаючого его свѣта, перетворювати ихъ въ собѣ, а вôдтакъ давати сей або тôй напрямъ свому дѣланю. Вôдъ коли люде станули на сѣй точцѣ поглядôвъ, пôшовъ и звычай, що въ цивілізованыхъ суспôльностяхъ перестали суды лишь поверховно осуджувати дѣла злочинцѣвъ, а слѣдять глубше за ними и за кождый разъ ставлять собѣ пытане, чи якійсь злочинець допустивъ ся злочину въ повнôй свѣдомости того, що зробивъ, чи може не ставало ему тои свѣдомости. При судахъ установлено фаховыхъ знатоковъ, судовыхъ лѣкарѣвъ, котрй мають насамперѣдъ высказати свôй судъ о духовôмъ ставѣ злочинця, закимъ судья скаже свое послѣдне и рѣшаюче слово. Вôдъ того часу наставъ також и тôй звычай, що тѣло кождого злочинця, засудженого на кару смерти, по выконаню тои кары розслѣджують ще лѣкарѣ, щобы переконати ся, чи дѣйстно не були якйсь хибы въ будовѣ его орґанизму причиною его злочинôвъ та щобы зъ того досвѣду мати вôдтакъ пôдставу до осуджуваня подôбныхъ злочинôвъ въ будучности.

Що таке поступоване есть не лишь зовсѣмъ оправдане, але навѣть и доконче потрѣбне, доказомъ найновѣйшій фактъ зъ берлиньскои криміналістики. Въ Берлинѣ жие столяръ Кошмида, котрый вже вôдъ кôлькохъ лѣтъ нездужае и не може нѣчого заробляти; его жѣнка, карана вже разъ зводниця, вôдступала свою хату розпустницямъ въ улицѣ. Кôлька днѣвъ тому назадъ зайшла туды якась повѣйниця, 35 лѣтна Анна Вернеръ, и привела зъ собою якогось мужчину. На дворѣ пôдъ вôкномъ станувъ собѣ „любовникъ“ Вернеровои, якійсь пекарь Шинеберґъ, и чекавъ на Вернерову. Наразъ чуе вôнъ, що Вернерова кличе о помôчь и що щось тяжкого упало на землю. Вôнъ вбѣгае до хаты, дивить ся, а то на земли лежить его „любовниця“ а коло неи стоить тôй чужій чоловѣкъ, и якъ разъ гасить ляипу. Шинеберґъ наробивъ заразъ крику и побѣгъ по поліціяна. За хвилю надôйшовъ поліціянъ и теперь зажь по-

президентомъ котрыйсь изъ польскихъ пословъ. Наколибъ межи правительствомъ а сполученою лѣвицею прийшло на сѣй подставѣ до якогось порозумѣня, то Рада державна була бы розвязана, а нови выборы вôдбули бы ся пôдъ проводомъ Хлюмецкого, яко мiнiстра справъ внутрѣшныхъ.

Розумѣе ся — додае вôдъ себе згадана ґазета — що тутъ мае ся въ великôй части дѣло зъ фантастичными комбiнацiями, котрымъ бодай на теперь не достае реальнои пôдставы; але не есть также и выключена можливôсть, що въ сѣмъ образѣ проявляють ся дѣйстно черты будучои бôльшости парляментарнои.

Справы краевй.

(Вôддане продажи соли до вареня въ зарядъ краю.)

Въ цвѣтни с. р. поручивъ галицкiй Соймъ Выдѣлови краевому, згодити ся зъ Мiнiстерствомъ скарбу, щобы передало продажъ соли до вареня краеви (59 повѣтамъ) Заразомъ уповажнивъ Соймъ Выдѣлъ краевый, коли бы Мiнiстерство згодилось на се, щобы край заразъ взявъ продажъ соли въ свои руки, перевѣвъ орґанiзацiю продажи соли при помочи Выдѣлôвъ повѣтовыхъ або льокальныхъ институцiй, на котрй вкажуть Выдѣлы повѣтовй и Выдѣлъ краевый узнасть ихъ вôдповѣдными и застереже ся, що продажи соли не вôльно нѣкому вôдступати въ пôдприимство. Межи иншими засторогами помѣстивъ также Соймъ постанову, щобы зарядъ продажи соли адмiнiструвати окремо вôдъ фонду краевого такъ, щобы не наражавъ фонды на страты анѣ не змагавъ до придбаня фондови краевому зыскôвъ. Можливй надвишки заряду продажи соли мають ся ужити на утворене вôдповѣдного фонду резервового, а евентуально на дальшу знижку цѣны соли. Пôсля ухвалы Сойму топка соли не смѣе бôльше коштувати якъ 11 крейцарôвъ.

Звѣстно, що по такôмъ порученю Сойму, зачавъ Выдѣлъ краевый угоду зъ Мiнiстерствомъ скарбу, и хочь въ першôй хвили правительство ставило деякй трудности въ тôй справѣ, то таки згодило ся вкôнци Мiнiстерство скарбу вôддати въ зарядъ краю продажъ соли до вареня.

Згôдно зъ бажанемъ, котре высказавъ Соймъ, застерегло Мiнiстерство, щобы продажъ соли не була для фонду краевого жереломъ зыскôвъ, але щобы надвышки ужито на обниженe цѣны соли. Вôдтакъ постановило Мiнiстерство, щобы при орґанiзацiи продажи соли, Выдѣлъ краевый порозумѣвъ ся зъ тыми Выдѣлами повѣтовыми, котрй дотеперь були посередниками въ продажи соли; а ще й застерегло собѣ также, щобы соли не продавано поза границями краю.

Галицкiй Выдѣлъ краевый буде возваный зложити кавцiю въ сумѣ 945 000 зр., а найдальше до 30 днѣвъ мае заявити ся, чи пôдъ условiями, высше ознаѵеными, годить ся взяти въ зарядъ краю продажъ соли до вареня.

Переглядъ политичный.

О утвореню новои бôльшости парляментарнои проявляють ся що разъ нови вѣсти Теперь розôйшла ся по Вѣдни чутка, що проводирѣ дотеперѣшнои бôльшости мали порозумѣти ся зъ ґр. Таффомъ въ тôмъ напрямѣ, щобы нову проґраму выготовивъ мiнiстеръ дръ Гавчь. Проґрама та прийде насампередъ пôдъ нарады мiнiстерства, а вôдтакъ буде предложена предсѣдателямъ поодинокихъ клюбôвъ.

Пôдчасъ ґенеральнои дебаты надъ буджетомъ въ угорскôмъ парляментѣ заявивъ мiн. Векерле, що въ справѣ конференцiѣ епископôвъ не може правительство зазначити своего становища доти, доки не буде мати урядового повѣдомленя о становищи, яке займе епископатъ. Дальше сказавъ президентъ мiнiстрôвъ, що головною засадою полiтики угорскои буде удержувати якъ найсердечнѣйшу звязь межи королемъ а народомъ. Звязь та не була ще нѣколи такъ сильна якъ въ послѣднихъ 25 лѣтахъ. Палата ухвалила вôдтакъ перейти до специяльнои дебаты и вôдрочила ся ажь до 9 сѣчня.

Справа панамска выкликуе що разъ нови скандалы. Cocarde доказуе, що президентъ палаты пословъ Фльоке мавъ дôстати вôдъ товариства панамского 300.000 фр. на цѣли полiтичнй. Бувшiй мiнiстеръ Рошь явивъ ся вчера въ палатѣ и выйшовши на трибуну заявивъ, що вôнъ не бувъ въ палатѣ дня попереднего, коли вôдбувало ся голосоване надъ выданемъ его судови. Вôнъ зовсѣмъ невинный и не голосувавъ нѣколи надъ справами будовы панамскои. Сходячи зъ трибуны вôдозвавъ ся до мiнiстрôвъ: „Нужденна голота!“ При ревiзiи въ однôмъ банку найдено книгу Рейнаха до копiованя, зъ котрои выходить, що помершiй мiнiстеръ Барбъ дôставъ 600.000 фр.

Новинки.

Львôвъ дня 22 грудня.

— **Выбôръ посла до Рады державнои** въ курiи бôльшои посѣлости въ окрузѣ бережаньскôмъ, на мѣсце помершого Альфонса Чайковского, вôдбуде ся дня ... сѣчня 1893.

— **Вôдзначене.** Президентъ Дирекцiѣ зелѣзницъ державныхъ дръ Левъ Билиньскiй одержавъ титулъ тайного радника.

— **До новiцiяту служебницъ** Преч. Д. Марiѣ въ Жужели пôдъ Белзомъ вступило 9 женщинъ. Торжественне облеченiе ихъ вôдбуло ся въ день св. Михаила.

— **Третя дирекцiя зелѣзнича въ краю.** Въ справѣ утвореня въ Станiславовѣ дирекцiѣ руху державныхъ зелѣзницъ, постановила станiславôвска рада мѣска на своимъ засѣданю: почавши вôдъ 1 мая 1893 на три роки дати на помѣщене канцелярiй дирекцiѣ 52 убiкацiѣ за цѣну 5.000 зр. рôчно, котрй мае платити дирекцiя. На помѣщене тоижъ дирекцiѣ вôдъ 1 мая 1896 мае мѣсто выставити будынокъ въ 60 убiкацiями; за домъ сей мае дирекцiя руху платити що найменше 10 лѣтъ по 6.000 зр. що року. Дальше постановила рада мѣска помагати зелѣзничимъ урядникамъ, що мають прибути до Станiслава разомъ зъ дирекцiею, въ справѣ вынайденя для нихъ мешканя; а маґiстратъ уповажнено наняти домъ на тымчасове помѣщене дирекцiѣ и на переведене контракту, не пытаючись о думку рады мѣста.

— **Нови папиросы.** Вôдъ нового року будуть въ трафiкахъ продавати нови папiросы „Калiфъ“ званй, по 2 кр. за одену. Натомѣсть не будуть вже выробляти и продавати папiросôвъ званыхъ „Самсунъ“.

— **Холера.** Зъ повѣта гусятиньского доносять, що тамъ уже вôдъ колькохъ днѣвъ не було нового выпадку холеры. Оденъ лише чоловѣкъ ще лѣчить ся и приходить до здоровля. Комiсiя санiтарна у Вѣдни перестала урядувати. При тôй нагодѣ стверджено, що у Вѣдни були лише чотири выпадки холеры. Трехъ хорыхъ померло, але лѣкарѣ лише въ однôмъ выпадку згодили ся, що хорый померъ на азiйску холеру. На приготовленя до борбы зъ холерою и на бараки выдано у Вѣдни 300.000 зр. Ухвалено, що треба жадати вôдъ правительства, щобы на случай выбуху пошести заведено при поѣздахъ межи далекими стацiями лѣкарску помôчь; щобы лѣкарь вôдвиджувавъ и слѣдивъ именно заграничныхъ подорожныхъ. За те вôдпала бы контроля на мѣсци, куда приѣздять. — Вôдъ коли появила ся холера въ подôльскôй ґубернiи ажь до дня 5 с. м. померло тамъ 1.853

бачили, що Вернерова нежива; горло було у неи перерѣзане ажь до самыхъ подзвôнковыхъ костей. Коло трупа стоявъ убiйникъ зъ замащеными кровю руками, а на земли лежала закровавлена бритва. Зъ убiйника не могли зъ разу нѣчого выдобути, плѣвъ щось такого, що можна було догадувати ся зъ того, що вôнъ не при повнôмъ розумѣ. Казавъ, що вôнъ называе ся Бльоксберґъ (у Нѣмцѣвъ значить „Бльоксберґъ“ те саме, що у насъ „Лиса гора“ — мѣсце де нѣбы то чарôвницѣ сходять ся) що его Богъ пôславъ поубивати всѣ повѣйницѣ та льотки и що вôнъ вôсѣмь такихъ дѣвчатъ убивъ пôдрѣзавши имъ горло. Изъ свѣдоцтва, яке найдено при убiйнику, показало ся, що вôнъ называе ся Гайне. Въ Берлинѣ вôдшукали также его брата, а той розповѣвъ, що Гайне служивъ ще въ 1887 р. при пiонiрахъ въ Штрасбурзѣ, але всего лишь 14 днѣвъ, бо показало ся, що вôнъ несповна розуму. Его вôддали до шпиталю, а зъ вôдтамъ выпустили его по чотирохъ мѣсяцяхъ яко вылѣченого. Гайне вернувъ вôдтакъ домôвъ до своихъ родичѣвъ и помагавъ имъ пильно въ господарствѣ.

Однакожь найцѣкавѣйшй були зознаня самого убiйника. Коли вôнъ трохи опамятавъ ся и можна вже було щось выдобути зъ него, розповѣвъ вôнъ поволи такъ: День передъ тымъ не мôгъ вôнъ дома всидѣти, убравъ ся отже въ найлѣпшу одѣжь и выбравъ ся до Берлина. При собѣ мавъ вôнъ готôвкою 200 марокъ (120 зр.) банкнотами въ кишени. Недалеко двôрця вôдъ зелѣзницѣ купивъ вôнъ собѣ бритву, але на що, то самъ того не знавъ. Вернерова зачепила его и вôнъ пошовъ за нею ажь до хаты, хочь не мавъ намѣреня заходитись собѣ зъ нею. Ажь наразъ въ хатѣ, щось его напало, щось перло его дуже побачити кровь, его опанувало якесь таке чувство, якъ колибъ вôнъ мусѣвъ свиню рѣзати. Въ приступѣ того чувства зарѣзавъ вôнъ Вернерову и вмочивъ свои руки въ теплу ще кровь убитои. Тыхъ 200 марокъ мусѣла Вернерова украсти вôдъ него, бо вôнъ нѣгде бôльше не бувъ и вôдъ двохъ днѣвъ нѣчого не ѣвъ, бо хотѣвъ умерти. Въ записнику Гайного найдено дѣйстно записку, въ котрôй вôнъ написавъ, що хоче умерти разомъ зô своею нареченою.

Въ сѣмъ выпадку отже нема нѣ найменшого сумнѣву, що убiйникъ допустивъ ся злочину въ наглôмъ приступѣ божевôльности. Гайне зôйшовъ бувъ вже разъ давнѣйше зъ розуму, а вôдтакъ и безпосередно по убiйствѣ и трохи пôзнѣйше показувавъ по собѣ всѣ познаки чоловѣка не сповна розуму.

Про иншiй, не менше характеристичный примѣръ, розповѣдае нѣмецкiй писатель Росеґґеръ, въ споминкахъ изъ житя пôдъ заголовкомъ: „Dämonisches aus dem Volke“. Вôнъ каже такъ:

„Въ иншôй околици — мѣсця и имени особы не скажу, бо живуть ще свояки чоловѣка, про котрого хочу тутъ розказати — живъ собѣ бѣдный, кулявый ткачь. Бувъ то чоловѣчокъ дуже спокôйный и хочь самъ нѣчого не мавъ, то все таки, де лишь мôгъ, помагавъ и другимъ. Бувало не однôй бѣднiй родинѣ выробить полотно за дармо; занедужае хто въ селѣ, то вôнъ зайде до него та потѣшить его; стрѣтить ся зъ кимъ, то поговорить зъ нимъ чемненько, побалакае, скаже добре слово и поможе, коли потреба и коли его на то стати. Бувъ то чоловѣкъ дуже скромный. Але коли прийшла нôчь, то нимъ шибало по цѣлôй околици: тутъ пôдпалить копичку сѣна, тамъ млынъ або колибу на полонинѣ, а на конець взявъ ся таки пôдпалювати хаты въ селѣ и цѣлй обôйстя. Черезъ него половили були богато драбôвъ та волоцюгôвъ и позамикали до арешту; ажь наконець таки выслѣдили, що то той ткачь пôдпалюе и вôнъ анѣ на хвилю не выпиравъ ся того. Сказавъ лишь коротко: Заведѣть мене до крiмiналу або вôдставте до дому божевôльныхъ, або де хочете, менѣ все одно, але доки я ходжу свобôдно по божôмъ свѣтѣ, то мушу пôдпалювати, бо такъ мене хтось вдѣявъ и я того не позбуду ся. Его спытали, вôдъ коли вôнъ такъ пôдпалюе? — а вôнъ на то сказавъ: „Я навыкъ до того, коли ще бувъ хлопцемъ. Коли бувало пасу худобу, неразъ дуже змерзну и розложу собѣ на поли огонь въ хворосту. То такъ красно, коли поломѣнь стане бухати. Я пôдпалювавъ вôдтакъ цѣлй стосы дерева, а поломѣнь бухали ще красше. Разъ, було то въ зимѣ, пôдпаливъ я хатчину, въ котрôй ленъ сушили, и коли я хотѣвъ до огню загрѣти ся, займила ся на менѣ одѣжь, а я цѣлый въ огни скочивъ до

особъ, а занедужало 2.430. Пошесть шарить ся тамъ ще й нинѣ сильно, бо вôдъ 13 м. м. до 5 с. м. въ десяти повѣтахъ подôльской ґуберніѣ захорувало 693 новыхъ особъ, а що вже було хорыхъ 550, то разомъ всѣхъ було 1.243; зъ того померло 269, выздоровѣло 548, а лишилось хорыхъ 420 Въ иншихъ ґуберніяхъ все ще трафляють ся выпадки холеры.

— **За убійство начальника громады**. Въ своимъ часѣ доносили мы, що въ селѣ Поршнѣ коло Наваріи убивъ Кирило Чабанъ начальника громады. Недавно вôдбулась розправа о тôмъ передъ судомъ присяжныхъ у Львовѣ. Чабана засуджено на 8 лѣтъ вязницѣ, заостреной постами. Засудженый зголосивъ жалобу неважности.

— **Самоубійство**. Въ Золочевѣ застрѣливъ ся приватный ученикъ VIII кл. Ал. Слюзаръ въ гостинници Ґроскопфа. Слюзаръ бувъ родомъ зъ Нового Санча, ходивъ перші два мѣсяцѣ сего року шкôльного до ґімназіи, а вôдтакъ выступивъ. Кажуть, що причиною самоубійства була розтрата грошей, присланыхъ єму родичами на удержанє Передъ самоубійствомъ прийшовъ Слюзаръ до гостинницѣ, казавъ собѣ принести фляшку вина и циґаро, але заким кельнеръ вернувъ ся зъ замовлеными рѣчами, Слюзаръ вже не живъ. — У Львовѣ застрѣливъ ся правникъ въ четвертого року Володиславъ Маріянъ Маркевичь въ 25 роцѣ житя. Причиною самоубійства, якъ кажуть, мала бути бѣда. Були мабуть и инші причины; покôйникъ бувъ калѣкою, ходивъ на куляхъ. Въ комнатѣ его найдено рôжнѣ рукописи, зъ котрыхъ видко, що вôнъ занимавъ ся літературою. — Въ Самборѣ позбавивъ себе житя дня 20 с. м. учитель ґімназіяльный Станіславъ Пискозубъ, молодый ще чоловѣкъ, бо мавъ ледви 30 лѣтъ. Бувъ то чоловѣкъ образованый зъ чеснымъ характеромъ, а молодѣжь шкôльна любила его. Причиною самоубійства була недуга нервова.

— **Зъ Пустомытъ пôдъ Наваріею** пишуть намъ Дня 18 грудня въ день св. о Николая вôдбувъ ся у насъ празникъ при великôмъ здвизѣ народу. Народъ горне ся до церкви, вôдъ коли у насъ наставъ сотрудникъ о. П. Кукурудза, котрый ревно вôдправляє богослуженя и навѣть „часы“, якъ по монастиряхъ Пôдчасъ богослуженя выголосивъ двѣ проповѣди запрошеный Василіянинъ, о. Ю. Дацѣй; говоривъ приступно, зрозумѣло и ядерно. Народъ мавъ певно велику користь зъ тыхъ проповѣдей. Одно лише вразило насъ, що въ церквѣ люде голосно говорять. — *Василь зъ Ременова.*

— **Зъ пôдъ Пѣкуя пишуть намъ:** Читаючи въ „Народной Часописи“ про всякѣ облавы и выправы на звѣрôвъ а случайно и на рисѣвъ, трудно замовчати, що и въ нашôмъ закутку пôдъ угорскою границею лучають ся часомъ деякѣ облавы. И такъ 10 с. м. вышла служниця шинкаря Ш. З. въ Гуснôмъ выжнôмъ въ самый шабасъ зъ рана до сѣней и побачила, що щось чорного въ кутѣ притаило ся. Не знаючи, щобы то могло бути, закликала Суру. Сура вышла и также не могла того пôзнати. Выйшовъ и Борухъ, замкнувъ дуже осторожно сѣни а хату отворивъ. Побачивши той страшный звѣрь свою пригоду, вскочивъ до хаты и стуливъ ся пôдъ шафу. Зъ вôдтамъ его выгнали и уоружившися, хто въ що мôгъ, давай звѣря бити. Борухъ приступивъ ногою и бивъ зъ цѣлои силы, но що звѣрь той бувъ доброго здоровля и крѣпкои силы то ледво при помочи всеи домашнои челяди и двохъ селянъ, котрі почувши гамôръ и крикъ въ коршмѣ въ саму пору явили ся, удало ся єму звѣря того убити. При тôмъ не мало страху наѣвъ ся Борухъ, бо звѣрь о мало, що ногу єму не вôдгрызъ. По довшихъ розслѣдахъ пôзнали, що той страшный звѣрь бувъ — тхôрь, котрый черезъ лѣто не мало яєць поѣвъ и не одну курячу печеню таки сыру спожививъ. Ґолда, жѣнка Боруха, зняла шкôру и до сеи поры не знає, що за ню цѣнити. — Другій фактъ ось такій: Въ середнôмъ млынѣ „били“ нову пѣчь, а коли розôбрали стару, знайшли пôдъ нею гнѣздо щурôвъ. А було ихъ тамъ не мало. Отже замкнули хатнѣ дверѣ и почали войну, въ котрôй погибло копа и 6 штукъ, а доброи пôвъ копы утекло не доставши ся навѣть въ плѣнъ. — Зима у насъ слаба — снѣгу не много, комунікація несогôрша Люде, Богъ давъ, здоровѣ а почувши о холєрѣ навѣть перестали мерти. Градъ хлѣбецъ выбивъ а они имили ся до бульбы, що, Богу слава, зародила не зле, та печуть, варять, ѣдять попиваючи здорову зъ пôдъ „Пѣкуя“ воду — не забуваючи о Бозѣ. — *П. Л.*

— **Убили опира** въ грецкôмъ мѣстѣ Міссолюнґи. Тамъ померъ якійсь священикъ, а люде казали, що его душа ходить опиремъ по мѣстѣ, та тôльки страшить спокôйныхъ мѣщанъ. Въ ночи нѣхто й носа не показавъ на дворъ, а жѣнки и въ день лякали ся выйти на улицю. А то собѣ такого збытка робивъ мѣсцевый учитель Пуруарасъ. Вôнъ перебравъ ся на подобу опира и полохавъ людей. Свою веселу вдачу мусѣвъ вôнъ переплатити житємъ. Мѣщанамъ позволила поліція зловити его и зробити зъ нимъ, що хто хоче. Отже коли разъ пустилась погоня за тымъ професоромъ-опиромъ, вôнъ вбѣгъ до хаты рыбака Кузьмы, а той пробивъ учителя ножемъ.

Штука, наука и література.

— **„Учителя“ ч. 23** зъ 13 грудня мѣстить въ собѣ: „Дещо про народне шкôльництво Франціи“ Матѣєва; початокъ студіи „Про вплывъ христіяньства на устну словесность Русинôвъ“; продовженє „Короткои исторіѣ педаґоґіѣ“ зъ нѣмецкого Л. Кельнера (въ сѣмъ числѣ бесѣда про Ґустава Фридриха Дінтера); Вôдозва Товариства приятелѣвъ шкôльнои молодежи у Львовѣ; Новинки, шкôльнѣ вѣсти и бібліоґрафія. — „Учитель“ выходить два разы мѣсячно (1-го и 15 го), кожде число въ обємѣ 8 бôльшихъ картокъ, и коштує въ доровѣ передплаты на рôкъ 3 зр., а на пôвъ року 1 зр. 60 кр.

ставу. Зъ тои поры у мене гостець въ ногахъ и я дôставъ добру памятку, а таки не покину пôдпалювати“. Розповѣдаючи то, ставъ вôнъ дуже плакати и каятись того лиха, якого наробивъ невиннымъ людемъ, а все таки казавъ, що не перестане пôдпалювати. „Лекше менѣ — казавъ — сонця не видѣти, якъ не видѣти менѣ пожежѣ; она для мене тымъ, чимъ вода для загибаючого вôдъ спраги. Що менѣ по житю, коли я не виджу якъ горить!“ — Того пôдпальника вôддали опѣсля до дому божевôльныхъ, де вôнъ й незадового померъ.

Изъ сихъ двохъ примѣрôвъ — а можна бы ще й множество инныхъ навести — видко вже, що злочинцѣ дуже часто не суть т. зв „нормальнѣ“ люде, що то люде, котрымъ хибує щось въ ихъ натурѣ, хочь то „щось“ єсть для другихъ людей по найбôльшôй части незвѣстне, тайне, и треба за нимъ неразъ ажь дуже глубоко слѣдити, а навѣть ще й тогды годѣ его вôдкрыти, бо то „щось“, той зародокъ злого, може часто зрости и розвинути ся не въ самôмъ злочинци, але мôгъ перейти на него вже въ родичѣвъ. Нагадаємо тутъ той выпадокъ, якій н. пр. ставъ ся сего лѣта у Львовѣ, де рôдна мати убила двоє своихъ дѣтей. Стративши невелику суму грошей, взяла она собѣ то такъ до серця, що постановила згинути разомъ зъ дѣтьми. Дѣтемъ вôдобрала житє, але вôдобрати житє собѣ самôй, не стало ѣй вже на стôлько силы и волѣ. Слѣдство показало, що вже въ єѣ родѣ бувъ наклонъ до убійства. А чимъ же, якъ не наглымъ приступомъ божевôльности пояснити н. пр. то убійство, яке стало ся сими днями въ монастири Сестеръ Милосердія въ Падовѣ, въ Италіи. Въ згаданôмъ мѣстѣ удержують Сестры Милосердія шпиталь Тамъ лежавъ недужій стражникъ скарбовый, Коммакіо. Въ ночи убивъ его хтось на постели, пхнувши его чотирнацять разôвъ ножемъ. Показало ся, що убийницею була монахиня, сестра Аннунціята, котра кôльканацять лѣтъ тому назадъ, заким ще стала монахинею, любила ся зъ Коммакіемъ.

Мимо волѣ насуваєсь намъ тутъ на гадку той поганый звычай, якій иногдѣ проявляєсь въ нашôмъ народѣ: Коли зловлять якого злочинця, — по найбôльшôй части пôдпальника або коновода, — що давъ ся въ знаки якôйсь громадѣ, то збѣжать ся люде и бють его, доки не забють; збыткують ся надъ нимъ, якъ дикѣ звѣрѣ! Правда, мôгъ вôнъ наробити не мало лиха; алежь хто заручить за те, що вôнъ не єсть однымъ изъ тыхъ нещасливыхъ, що самі не знають, що роблять. Зробѣть его нешкôдливымъ, зловѣть и вôддайте въ руки справедливости, але не збыткуйтесь надъ нимъ. Не ставайтесь въ розпагою убійниками чоловѣка, що ставъ ся злочинцемъ може лишь задля своєѣ нещасливои вдачѣ.

(Дальше буде).

Всячина.

— **Золоті поля.** Анґлійскі часописи доносять о новыхъ золотодайныхъ поляхъ въ Австраліи. Они лежать въ захôдной части сего континенту, дотеперь ще найменше розслѣдженôй. Тѣ поля вкрыті пѣскомъ, а въ тôмъ пѣску богато зернистого золота. Бôльшѣ вôдломки кварцу выстають часто понадъ землю, а коли ихъ розбити, то видко на нихъ значнѣ жилки золота, такъ, що золота єсть часомъ четверта або пята частина, а буває, що кварцъ въ пôвъ на пôвъ помѣшаный зъ золотомъ. Тубильцѣ стоять на дуже низькôмъ степени культуры, незрозумѣли того, якѣ скарбы мають у себе, и тому не зважали на тѣ поля. Волѣли радше кварцъ, бо зъ него робили собѣ декотрѣ приряды. Коли копати тамъ глубше землю, то можна найти и бôльшѣ вôдломки золота; чимъ дальше на всхôдъ, тымъ его бôльше. Декотрѣ мѣсцевости дотеперь ще нетиканѣ. Теперь будують тамъ зелѣзницю, котра при такôмъ богацтвѣ краю оплатить ся добре красви. Одно пасмо золота тягне ся зъ полудня на пôвнôчь вôдъ рѣки Філіпсъ до Ильґарнъ, Мурхисонъ и Асбуртонъ. Другу жилу золота вôдкрывъ Альбертъ Кальвертъ, молодый подорожникъ анґлійскій. Ся друга жила дуже довга, але она находить ся въ пустôй и беззоднôй околици и тому тяжко буде єѣ добувати.

Хочь се золоте поле вôдкрыто що лише тому кôлька мѣсяцѣвъ, то вже дотеперь добуто золота досить богато. О 250 анґлійскихъ миль на пôвнôчь и стôлькожъ на всхôдъ тягне ся третє золоте поле Ильґарнъ, котре дотеперь найбôльше вызыскали. За послѣдныхъ 18 мѣсяцѣвъ найшли тамъ звышь 24 тысячѣ унцій золота, вартости 20 500 фунтôвъ штерлінґôвъ (205 000 зр.) Кальвертъ каже, що цѣлый просторъ межи рѣками Ильґарнъ и Асбуртонъ се одно золоте поле. Сю околицю зачнуть слѣдити, якъ лишь настане пора дощева. Асбуртонъ плыве середъ золотыхъ пôль, а на 150 миль по обохъ берегахъ тягнуть ся тѣ поля.

Тымчасомъ сотки людей копають ручными прирядами землю и помалу збогачують ся, однакъ тыхъ, що станутъ шукати золота на бôльшій розмѣръ, жде велике богацтво. Въ околицяхъ мѣсцевости Кунікасина Пуль найшовъ Кальвертъ такожь кришталы рубінôвъ и шафірôвъ. Отже здає ся, що въ тôмъ краю, найбогатшôмъ въ золото и срѣбло, найдуть ся ще й дорогѣ каменѣ.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 22 грудня. Є. Вел. Цѣсарь вернувъ вчера зъ ловôвъ въ Найбурзѣ до Вѣдня.

Бѣлградъ 22 грудня. При вчерашныхъ выборахъ до рады громадской, выбрано самыхъ ліберальôвъ. Адвокатъ Татичь выбраный бурмістромъ.

Гамбурґъ 22 грудня. Въ двохъ выпадкахъ занедужаня, сконстатували бактеріольоґічнѣ розслѣды азійску холеру.

Парижъ 22 грудня. Палата пословъ ухвалила провізорію буджетову. Въ сенатѣ зложивъ сенаторъ Греффе справозданє комісіѣ, въ котрôмъ ставить ся внесене, щобы кôлькохъ сенаторôвъ, запутаныхъ въ справу панамску, вôддати судамъ. Нинѣ або завтра буде сенатъ радити надъ сею справою — Межи Деруледомъ а Клемансо мае вôдбути ся нинѣ поєдинокъ.

Переписка Редакціѣ.

Вп. пп. Ив. Бог. въ Ясл. и А. Мас. въ Город. Коли хочете предплачувати „Народ Часопись“, то удайте ся до вашого ц. к. Староства, зложѣть тамъ предплату, а оно выпише вамъ часопись и буде вамъ єѣ доставляти. — **Вп. Н Л. въ Г. в.:** Зъ вашои дописи користаємо и просимо о дальшѣ; лишь не вяжѣть ся такъ дуже и коли о чомъ будете доносили, то подайте мѣсце, де що стало ся, бо то прецѣ рѣчь найважнѣйша, инакше допись не має вартости.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнѝ") якъ для „Народнои Часописи" такъ также для „Ґазеты Львôвскои" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Плѡона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купуе и спродае

ВСЯКЍ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшôмъ, не числячи жадвои провізіи.

Яко добру и певну локацію поручае:

$4^{1}/_{2}\%$ листы гіпотечнѝ.	4% пожичку пропінаційну галицку.
5% листы гіпотечнѝ преміовани.	5% „ „ буковиньску.
5% листы гіпотечнѝ безъ преміи.	$4^{1}/_{2}\%$ пожичку угорскои желѣзнои дороги державнои.
$4^{1}/_{2}\%$ листы Тов. кредитового земс.	$4^{1}/_{2}\%$ пожичку пропінаційну угорску.
$4^{1}/_{2}\%$ листы Банку краевого.	
$4^{1}/_{2}\%$ пожичку краеву галицку.	

4% угорскѝ Облиґации индемнизацийни,

котрѝ то паперы контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купуе и продае по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного приймае вôдъ Вп. купуючихъ всякѝ вильосованѝ, а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, якъ также купоны за готôвку, безъ всѣлякои провізіи, а противно запѣспевѝ лишень за ôдтрученьемъ коштовъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляе новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить. 2

Цѣс. кор. упривілійована

Рафінерія спірітусу, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

ЮЛІЯ МІКОЛЯША у Львовѣ

поручае

ратафію и овочѣвку несолоджену

въ найлѣпшихъ овочѣвъ.

Складъ для мѣста Львова

при улици Коперніка ч. 9. 72

ПРИГОТОВЛЕНЕ

на

ОДНОРОЧНЫХЪ ОХОТНИКÔВЪ

и до принятя въ

ц. и к. ВОЙСКОВЍ ШКОЛЫ

почннае ся въ приватной войсковôй приспособляючôй школѣ — **3 лютого с. р.**

Frisch, Wien 1, Schottenbasteingasse 4.

директоръ, ц. и к. майоръ въ пенс., уперед проф. въ ц. и к. Академіи вôдъ жені и корпусѣ вôдъ мінъ и пр.

Проґрамы даромъ.

Чоколяда десерова.

Найбôльша фабрика на свѣтѣ — денна продажь 50.000 к°

Подроблюване забезпечено.

Подостаткомъ по всѣхъ лѣпшихъ склепахъ товаровъ кольоніяльныхъ, по дроґеріяхъ и склепахъ зъ ласôтками, також по цукорняхъ.

„ДНѢСТЕРЪ"

Товариство взаимныхъ обезпеченъ

у Львовѣ

засноване на пôдставѣ концесіи Высокого ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 22751, розпочало свою дѣяльнôсть дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ", опертый на засадѣ взаимности своихъ членôвъ, обезпечае всяке майно движиме и недвижиме противъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и почислюе можливо найнизшѝ преміи.

Всякѝ школы ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА" выносить наразѣ 50.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и контракты заключенѝ зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВИ" можнôсть обезпечувати якъ найбôльшѝ сумы.

Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпеченъ въ Краковѣ, — „Днѣстеръ" принимае обезпеченя на жите у всѣхъ можливыхъ комбінаціяхъ.

Друки якъ и всякѝ поясненя подають Аґенты, установленѝ у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ якъ и

Дирекція „Днѣстра" 112

у Львовѣ, улиця Театральна число 8.

Антикварска оферта.

МАЙЕРЪ, ЛЕКСІКОНЪ

4 (найновѣйше) выданє

16 елеґантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, якъ новѝ, замѣсть

зр. 96 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we, Wien, 1 Schottenring 8.

Поручае ся **ТОРГОВЛЮ ВИНЪ** Людвика Стадтміллера

у Львовѣ. 30

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.